

Zariadenie pre seniorov Športová 568/14 Gabčíkovo,
93005

KRÍZOVÝ PLÁN

opatrenia v pobytovomsociálnom zariadení ZpS Gabčíkovo
voči šíreniu a k zvládnutiu nákazy Covid – 19

- 1. PREVENTÍVNA fáza (aby sa nákaza nedostala do zariadenia)**
- 2. PRÍPRAVNÁ fáza na nutnú intervenciu (ak by sa nákaza dostala do zariadenia)**
- 3. INTERVENČNÁ fáza (karanténa z dôvodu nákazy v zariadení)**

RÚVZ Dunajská Streda č. tel.: 0910459200,
email: ds.koronavirus@uvzr.sk

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave 0905
903 053

Vypracoval: PhDr. Robert Horváth, MBA, riaditeľ Zps Gabčíkovo

Dňa: 16. 3. 2020,

Krízový plán aktualizovaný dňa: 26.04.2020

1. PREVENTÍVNA FÁZA

1.1 Základné informácie

Tento dokument prináša vedúcim zamestnancom u poskytovateľov sociálnych služieb základné informácie o ochorení COVID-19 a záväzné postupy a opatrenia a odporúčania, ktoré predstavujú preventívne prístupy v zabránení šíreniu tohto ochorenia, ale zároveň informujú poskytovateľov aj o postupoch a procesoch prípravy na prípadné väčšie rozšírenie tohto ochorenia a odporúčajú základné opatrenia, ktoré môžu byť prijaté pre zabezpečenie informovanosti v sociálnych službách a pre usmernenie koordinácie postupov v prípade zhoršenia situácie na území celej Slovenskej republiky. Návrh metodických krokov je smerovaný primárne na pobytové sociálne služby v zariadeniach sociálnych služieb, kde je tvorba krízových opatrení najzložitejšia. Cieľ dokumentu: koordinovaná informovanosť, zníženie paniky, prevencia stresu u klientov, rodín klientov, zamestnancov a manažmentu poskytovateľov sociálnych služieb.

Tento dokument je súborom všeobecných informácií a záväzných prístupov, postupov, opatrení a odporúčaní vychádzajúcich z poznatkov a štandardných postupov Ministerstva zdravotníctva SR. Tieto prístupy, postupy, opatrenia a odporúčania je potrebné spájať s aktuálne zavádzanými opatreniami Ústredného krízového štábu a s vydanými usmerneniami, opatreniami a nariadeniami Úradu verejného zdravotníctva SR v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia infekcie spôsobenej koronavírusom COVID-19.

1.2 Informácie o vírusu COVID-19

Od decembra 2019 boli v nemocniciach v meste Wuhan v provincii Hubei v Číne postupne hlásené viaceré prípady neobjasniteľnej pneumónie s históriou expozície na veľkom trhu morských plodov nazývaného Hua'nán. Potvrdilo sa, že ide o akútnu respiračnú infekciu spôsobenú koronavírusom. Počet prípadov bez anamnézy vystavenia sa živočíšnym rezervoárom sa zvyšoval a aktuálne už prevláda prenos z človeka na človeka. Najčastejšie sú hlásené prípady z Číny, Hongkongu, Maca, Iránu, Talianska, Taiwanu. Ku dňu 6.3.2020 boli hlásené prípady zo všetkých krajín EÚ (v súčasnosti má pacientov s COVID-19 už každá

krajina EÚ – v niektorých krajinách je ale počet pacientov vyšší ako napr. v Taliansku vyšší než 4000 a v Rakúsku ich počet tiež rýchlo narastá). Situáciu na Ukrajine pre vnútorný konflikt a zle fungujúci zdravotnícky systém nevieme správne vyhodnotiť. V Česku, Maďarsku a Rakúsku bol okrem importovaných prípadov, (prenesené nákazy)hlásený prenos aj v zariadeniach sociálnych služieb a počas bohoslužieb. Z tohto dôvodu je potrebné správne pristúpiť ku koordinácii obyvateľstva a usmerneniam aj v SR, aby sme týmto prípadom možného šírenia nákazy predišli.

Hlavným prameňom nákazy boli doteraz najmä pacienti s pneumóniou (zápalom pľúc) infikovaní vírusom SARS CoV. Prenos dýchacích aerosólov (kvapôčok) je hlavnou cestou prenosu a prenáša sa kontaktom človeka s človekom.

Inkubačná doba je od 2 – 14 dní. Z tohto dôvodu tí, ktorí boli vystavení stretnutiu s človekom so známym, t. j. potvrdeným prípadom COVID19, majú byť bezodkladne izolovaní v domácom prostredí alebo priestoroch pobytového zariadenia sociálnych služieb (ktoré im nahrádza domáce prostredie) počas 14 dní od posledného kontaktu s chorou osobou, nakoľko sa v priebehu tohto obdobia môže u nich vyvinúť ochorenie s príznakmi (podľa usmernenia regionálneho hygienika miestne príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ďalej len „RÚVZ“). O kontakte s človekom so známym prípadom s potvrdeným ochorením COVID-19, ako aj o vývoji príznakov má telefonicky informovať pacient, rodina, resp. opatrovateľ/ sestra alebo priamy nadriadený – vedúci zamestnanec u poskytovateľa sociálnych služieb ihneď príslušného ošetrojúceho t. j. všeobecného lekára (VLD, VLDD), pediatra klienta alebo regionálneho hygienika (RH) RÚVZ.

Nakoľko súčasne s týmto ochorením prebieha aj každoročná sezónna epidémia chrípky a iných respiračných infekcií, je možné, že podobné príznaky môžu súvisieť aj s iným respiračným infekčným ochorením. Preto je potrebné nerobiť paniku, ale kontaktovať všeobecného lekára alebo v prípade nejasností hygienika príslušného Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ – kontakty sú uvedené v prílohe) a riadiť sa ich usmerneniami.

A) Príbuzný, ktorý sa vrátil z oblasti (krajiny, regiónu), kde sa vyskytuje COVID-19

Ak sa príbuzný klienta a ďalšie osoby vrátili najmä z krajín Ázie, z Talianska, Iránu, Viedne, či z iných oblastí s vysokým počtom infikovaných na COVID-19, odporúča sa, aby aj po uplynutí karantény po opustení oblasti s vysokým počtom ochorení COVID-19 aj v ďalších nasledujúcich 14 dňoch po uplynutí tejto karantény zvážili prípadnú návštevu svojich

príbuzných a ďalších osôb, ktoré sú umiestnené v zariadeniach sociálnych služieb (všetkých druhov zariadení podľa platnej legislatívy), alebo Domoch ošetrovateľskej starostlivosti, či akútne hospitalizovaní v zdravotníckych zariadeniach, pokiaľ nie je klient v paliatívnej starostlivosti alebo v ťažkom stave, kedy je potrebné návštevu konzultovať s hygienikom RÚVZ.

Toto odporúčanie je vydané s cieľom obmedzenia ďalšieho rozšírenia choroby COVID-19. Dôsledne prosíme o dodržiavajte zásad respiračnej hygieny, často si umývajte ruky mydlom a vodou, používajte dezinfekčné prostriedky s plne virucídnym (usmrcujúc im vírusy) účinkom (s obsahom alkoholu – ak je to možné).

B) Samotný klient sociálnych služieb , ktorý prišiel do kontaktu s osobou, u ktorej bolo ochorenie COVID-19 potvrdené vyšetrením, môže byť bez príznakov tohto ochorenia (ale rizikový pre svoje okolie lebo je prenášač) alebo s príznakmi buď s ľahkou formou (môže zostať v domácej izolácii alebo v izolácii pobytového zariadenia sociálnych služieb, t.j. naďalej prijímať sociálnu službu) alebo so stredne ťažkou, či ťažkou formou (alebo z dôvodov sociálneho statusu domácnosti a kognitívneho stavu klienta) môže byť hospitalizovaný v zdravotníckom zariadení po dobu minimálne 14 dní, ak lekár a/alebo RÚVZ neurčí inak sa bez problémov vrátiť do kolektívu.

Spôsob prenosu: Nový koronavírus SARS-CoV-2 je respiračný vírus. K prenosu dochádza primárne kontaktom s infikovanou osobou, ktorá najmä pri hovorení, kašľaní a kýchaní šíri infekčné kvapôčky do svojho okolia. Prenos je možný tiež predmetmi čerstvo kontaminovanými sekrétmi infikovaného človeka. Vírus sa podarilo izolovať zo vzoriek odobratých z dolných dýchacích ciest, ale aj zo sterov z nosohltana aj hrdla, v sére, krvi, v slinách, moči a stolici.

1.3 Príznaky ochorenia

Aké príznaky sa môžu prejaviť v priebehu 14 dní od kontaktu s osobou s potvrdeným ochorením COVID-19 ?

Je to najmä:

- horúčka nad 38 stupňov Celzia (pozor! u starších a imunitne oslabených klientov sociálnych služieb môže telesná teplota zostať nízka, preto treba zvážiť aj iné príznaky a poradiť sa s lekárom),
- kašeľ,

- sťažené dýchanie (tzv. dýchavica, klient nevie dokončiť nádych (ľudovo „nevie sa dodýchnuť“, prípadne má zrýchlené dýchanie),
- bolesť svalov.

Vo všeobecnosti môže táto infekcia spôsobiť závažnejšie príznaky u klientov sociálnych služieb s oslabeným imunitným systémom,

- seniorov nad 70 rokov,

- klientov s chronickým ochorením (najmä: onkologické ochorenie, pľúcne ochorenie, srdcovo-cievne),

- klientov liečených imunosupresívnymi (imunitný systém potláčajúcimi) liekmi,

- klientov so súčasne sa vyskytujúcimi viacerými ochoreniami u toho istého klienta – títo sú najviac náchylní na vývoj komplikácií, či už pri COVID-19 alebo sezónnej chrípke.

Je potrebné vedieť, že nie každý klient sociálnych služieb, ktorý je chorý alebo mal možný kontakt s pozitívnou osobou na COVID-19, musí byť hospitalizovaný. Práve naopak, pre preplnenosť nemocníc a ambulancií je vhodné klientov, ktorí majú iba mierne príznaky a vyšetrujúci lekár tak rozhodne, ponechať v domácej izolácii alebo v izolácii v zariadení sociálnych služieb pobytového typu voliť formu tejto domácej izolácie alebo izolácie v zariadení sociálnych služieb, ak má pre takúto izoláciu z hľadiska skutkového stavu v konkrétnom čase konkrétne zariadenie vytvorené priestorové podmienky. Pravidelné konzultácie s lekárom a odbornými pracovníkmi RÚVZ zabezpečia správny manažment klienta aj v prípade zhoršenia jeho zdravotného stavu a prednostné ošetrovanie s prípadným prijatím do nemocnice za špeciálnych podmienok.

Ak sa klient sociálnych služieb, ktorý bol v kontakte s dokázanou chorou osobou s COVID-19 a vyvinuli sa u neho príznaky respiračného ochorenia alebo bol bez týchto príznakov tzv. asymptomatický a z rozhodnutia regionálneho hygienika bol umiestnený do domácej izolácie resp. izolácie v zariadení sociálnych služieb pobytového typu, cíti sa dobre (t. j. je bez príznakov) po 14 dňoch od kontaktu s osobou, u ktorej bol koronavírus COVID-19 potvrdený vyšetrením, môže sa tento klient sociálnej služby po konzultácii a rozhodnutí hygienika RÚVZ bez problémov vrátiť do kolektívu. Nakoľko súčasne s týmto ochorením prebieha aj každoročná sezónna epidémia chrípky a iných akútnych respiračných infekcií, je možné, že podobné príznaky môžu súvisieť aj s iným respiračným infekčným ochorením. Preto je potrebné nešíriť paniku a zachovať pokoj a kontaktovať všeobecného lekára/pediatra (VLD,

VLDD) alebo v prípade nejasností miestne príslušného odborného pracovníka **RÚVZ Dunajská Streda** č. tel.: 0910459200, email: ds.koronavirus@uvzr.ska riadiť sa ich usmerneniami.

1.4 Prevencia šírenia infekcie COVID-19

V súčasnosti neexistuje vakcína proti COVID-19. Najlepším spôsobom, ako zabrániť nákaze, je vyhnúť sa expozícii (t. j. stretnutiu s infikovaným človekom alebo expozícii vírusom)

1.5 Všeobecné zásady, ktoré pomáhajú zabrániť šíreniu respiračných vírusov:

- Vyhnúť sa úzkemu kontaktu s ľuďmi s akútnym respiračným ochorením.
- Skrátiť pobyt v priestoroch, kde sa nachádza veľké množstvo ľudí.
- Často si umývať ruky teplou vodou a mydlom (najmä pri priamom kontakte s chorými alebo izolovanými pri čakaní na výsledky v prostredí zariadenia sociálnych služieb alebo ich okolí), ak mydlo s dezinfekčným účinkom v dávkovači nie je dostupné. Ako ďalší stupeň po umytí rúk je vhodné použiť dezinfekčný gél na báze alkoholu.
- Účinnosť umývania rúk možno zvýšiť použitím dezinfekčného mydla s virucídnym účinkom.

Zamestnanci v oblasti sociálnych služieb by si mali umývať ruky:

o pred odchodom z domu,

o pri príchode do práce,

o po použití toalety, o po prestávke a denných pracovných činnostiach,

o pred prípravou jedla a nápojov,

o pred a po konzumácii jedla a nápojov, vrátane desiat,

o pred odchodom z práce,

o pri príchode domov,

o po každom priamom kontakte s chorým alebo izolovaným klientom.

o Nepoužívať spoločné uteráky a predmety osobnej potreby.

o Dodržiavať zásady dezinfekcie povrchov v zmysle prevádzkového poriadku a po každej činnosti, pri ktorej došlo ku ich kontaminácii a pravidelne vetrať uzatvorené priestory.

o V zariadeniach sociálnych služieb je potrebné dodržiavať pravidlá prevencie a kontroly infekcií - pozri stránku ÚVZ SR (www.uvzsr.sk).

o Zakázať návštevy v ZSS. Ani vo výnimočných prípadoch nepovoliť návštevy príbuzným, ktorí sa vrátili z rizikových oblastí alebo vykazujú známky respiračnej infekcie. Zdraví príbuzní, bez epidemiologickej anamnézy môžu mať povolené návštevy vo výnimočných prípadoch, ak sa jedná o paliatívneho klienta. O takejto návšteve musí byť vedený záznam a dodržané všeobecné preventívne opatrenia na zabránenie prenosu kvapôčkovej infekcie.

1.6 Represívne opatrenia (sekundárna prevencia) v prípade podozrenia na respiračnú infekciu

V prípade ochorenia je základnou prevenciou šírenia vírusu izolácia chorého a jeho kontaktov pred, ako aj po vypuknutí ochorenia v období jeho nákazlivosti (t. j. 14 dní resp. podľa usmernenia lekára). Osoby s akútnym respiračným ochorením by mali dodržiavať respiračnú hygienu – dodržať dostatočnú vzdialenosť od iných osôb, zakryť si ústa a nos vreckovkou alebo papierovým obrúskom (v prípade ak nemajú vreckovku kašľať a kýchať do rukáva – do lakťového zhybu, nie do rúk!).

Návrat príbuzného z oblastí s výskytom ochorenia COVID-19

Ak sa príbuzný klienta a ďalšie osoby vrátili najmä z krajín Ázie (najmä Čína, Kórea), z Talianska, Iránu, či z iných oblastí s vysokým výskytom COVID-19, odporúča sa, aby aj po uplynutí karantény v nasledujúcich 14 dňoch po opustení oblasti s vysokým počtom ochorení COVID-19 aj v ďalších nasledujúcich 14 dňoch po uplynutí tejto karantény nenavštevovali svojich príbuzných a ďalšie osoby, ktoré sú umiestnené v zariadeniach sociálnych služieb (všetkých druhov zariadení podľa platnej legislatívy), alebo Domovoch ošetrovateľskej starostlivosti, či akútne hospitalizovaných v zdravotníckych zariadeniach, pokiaľ nie je klient v paliatívnej starostlivosti alebo v ťažkom stave, kedy je potrebné návštevu konzultovať s hygienikom RÚVZ.

Samotný klient, ktorý prišiel do kontaktu s chorým alebo osobou bez príznakov ale s potvrdenou infekciou COVID-19, môže byť bez príznakov tohto ochorenia (ale rizikový pre svoje okolie, lebo je nosičom infekcie) alebo s príznakmi. V prípade ľahkej formy môže zostať v domácej izolácii alebo v izolácii pobytového zariadenia, t.j. naďalej vyžadujúci

sociálnu službu. Pri stredne ťažkej alebo ťažkej forme , alebo z dôvodov sociálneho statusu domácnosti a kognitívneho stavu klienta môže byť hospitalizovaný v zdravotníckom zariadení po dobu minimálne 14 dní, ak lekár a/alebo RÚVZ neurčí inak.

2. PRÍPRAVNÁ FÁZA

2.1 Odporúčaný postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 u zamestnanca

Zamestnanec má povinnosť s ohľadom na platnú legislatívu Zákonníka práce zamestnávateľa informovať o tom, že sa vrátil on alebo jeho blízky príbuzný resp. blízka osoba z rizikovej oblasti zasiahnutej koronavírusom), alebo o tom, že v jeho domácnosti alebo blízkom okolí bol v priamom kontakte s osobou, ktorej bola zistená t. j. laboratórnym vyšetrením na ÚVZ SR potvrdená infekcia COVID-19 alebo je v izolácii pre podozrenie na infekciu a nie sú ešte výsledky vyšetrenia známe. Zamestnávateľ je vzhľadom na povinnosť predchádzať rizikám z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci oprávnený vyzvať zamestnanca, aby sa podrobil vyšetreniu u všeobecného lekára (ktorého má kontaktovať najskôr telefonicky a podľa inštrukcií buď prísť na vyšetrenie alebo zostať v domácej izolácii a pod.), popr. hygienika príslušného RÚVZ, najmä ak je dôvodné podozrenie nebezpečenstva vzhľadom k vykonávanej práci alebo má zamestnávateľ podozrenie, že zamestnanec nie je spôsobilý vykonávať prácu pre možnosť infekcie COVID-19. O prípadnom nariadení karantény t.j. izolácie, jej trvaní a ukončení rozhoduje príslušný RÚVZ a v tomto zmysle je povinný podať zamestnávateľovi na jeho žiadosť informáciu o tom, že zamestnancovi bola karanténa nariadená. V prípade, že je zamestnancovi nariadená karanténa, ide o prekážku v práci na strane zamestnanca, pri ktorej mu prislúcha náhrada mzdy alebo platu rovnako ako v prípade, keď je dočasne práce neschopný.

Vzhľadom na súčasne prebiehajúce aj iné ako COVID-19 respiračné ochorenia je vhodné odporučiť pre zamestnancov s príznakmi respiračnej infekcie nasledovné:

- zostať doma na lôžku,
- telefonicky konzultovať svojho ošetrojúceho lekára ohľadom správnej liečby a postupu pri prípadnom vyšetrení (telefonovať ešte pred príchodom do ambulancie a riadiť sa inštrukciou lekára),

- prijímať tekutiny a vitamíny,
- nebyť v priamom kontakte s klientami, ani zamestnancami zariadenia sociálnych služieb počas doby pretrvávania príznakov,
- zamestnanec sa môže vrátiť na pracovisko, ak nemá aspoň 3 dni po sebe známky respiračnej infekcie (pri nepotvrdení COVID-19) a pri známom ochorení COVID-19 až vtedy keď mu to umožní hygienik RÚVZ. V prípade potvrdenia ochorenia COVID-19 u zamestnanca sociálnych služieb sú izolovaní všetci klienti, ktorí prišli s chorým zamestnancom do kontaktu, ak tak určí hygienik RÚVZ.

V takom prípade vytvorí poskytovateľ sociálnych služieb v pobytových zariadeniach sociálnych služieb izoláciu v každej izbe, prípadne v celej obytnej jednotke, tzv. reprofilizuje budovu podľa odporúčaní príslušného regionálneho hygienika RÚVZ. Všetky priestory a povrchy, v ktorých sa chorý zamestnanec nachádzal, musia byť následne dôkladne dezinfikované za použitia virucidného dezinfekčného prostriedku podľa dezinfekčného plánu prevádzkového poriadku poskytovateľa sociálnych služieb a usmernenia pracovníka RÚVZ.

2.2 Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 v zariadení poskytujúcom pobytovú sociálnu službu

V prípade, ak je u klienta pobytovej sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb podozrenie na infekciu COVID-19, je pracovníkom tejto pobytovej sociálnej služby primárne kontaktovaný ošetrojúci lekár (všeobecný lekár pre dospelých alebo geriatr), ktorý rozhodne o ďalšom postupe. Pokiaľ nie je k dispozícii lekár, je kontaktovaný príslušný RÚVZ v mieste kraja pre určenie ďalšieho postupu. V prípade, ak regionálny hygienik RÚVZ vysloví podozrenie z infekcie COVID-19, ale rozhodne, že chorý klient nebude prevezený do zdravotníckeho zariadenia na ďalšie odborné vyšetrenie alebo hospitalizáciu, ale vyšetří ho tím záchranej zdravotnej služby, ktorý odoberie aj vzorky na potvrdenie/ vyvrátenie podozrenia na COVID-19, tak je v zariadení sociálnych služieb chorý klient zabezpečený v prísnej izolácii podľa odporúčaní odborného pracovníka miestne územného RÚVZ. V starostlivosti o tohto klienta sa postupuje rovnako ako v prípade bežnej respiračnej vírusovej infekcie. Izba s izolovaným pacientom je označená ako infekčná z dôvodu, aby boli zamestnanci jasne informovaní o potrebe dodržiavania režimových opatrení a bariérovej ošetrovacej techniky.

Chorý klient by mal použiť rúško alebo vreckovku, ktoré sú následne bezpečne uskladnené v špeciálnej nádobe označenej ako **biohazard (biologický odpad)** alebo aspoň v 2 vreciach a samostatnej nádobe pre zhromažďovanie biologického materiálu, ktorý sa má pravidelne vynášať za prísnych podmienok, ktoré nedovolia kontaminácii okolitého prostredia mimo izbu izolovaného klienta. Následne musí byť tento materiál zlikvidovaný podľa prevádzkového poriadku zariadenia, ktorý musí obsahovať postup zberu a likvidácie odpadkov z hľadiska ich charakteru (biologický, ostrý, komunálny a pod.). V takomto prípade sú zakázané návštevy, iba v špeciálnych prípadoch môže riaditeľ zariadenia povoliť návštevu chorého rodinou, a to v prípade zlého psychického stavu klienta alebo ak je klient v terminálnom štádiu svojho života . Personál je vybavený jednorazovými pomôckami určenými pre prácu so suspektným (podozrivým) alebo s potvrdeným ochorením COVID-19, ktoré mu v prípade, že ich nemá, zabezpečia ich Štátne hmotné rezervy. Personál je vzdelávaný podľa vnútorných predpisov poskytovateľa sociálnej služby a pokynov RÚVZ. Jednorazové pomôcky použité na ošetrovanie chorého klienta sú bezpečne likvidované ihneď po použití (vrátane papierových obrúskov použitých pri kašľaní, či fúkaní nosa). Ak nie sú k dispozícii jednorazové pomôcky určené pre prácu s COVID-19 a nemožno tak zaistiť dostatočnú ochranu personálu, musí byť klient v spolupráci s RÚVZ-om odoslaný sanitkou vybavenou na prevoz infekčného pacienta do zdravotníckeho zariadenia a hospitalizovaný počas celej doby infekčnosti.

Na základe vyplnenia formulára o hlásení kontaktov môže byť nariadené izolovanie všetkých klientov, ktorí prišli s chorým klientom do kontaktu, ak tak rozhodne miestne príslušný RÚVZ. V takom prípade sa poskytovateľ riadi odporúčaním RÚVZ v manažmente ďalších klientov a pracovníkov zariadenia.

V pobytových zariadeniach sociálnych služieb:

- dočasne pozastaviť všetky skupinové podujatia a skupinové aktivity
- je potrebné zakázať pohyb klientov zariadenia sociálnych služieb mimo priestorov tohto zariadenia - v komunite s prítomnosťou ďalších osôb (možnosť pohybu na pozemku, záhrade priľahlej k zariadeniu nie je týmto zákazom dotknutá)
- odporúča sa zamestnancom po príchode do zariadenia bezkontaktným teplomerom (infračerveným) zmerať telesnú teplotu - pri zvýšenej teplote okamžite zamestnanca poslať domov

- striktne dodržiavať zákaz návštev (iba ak ide o prijímateľa sociálnej služby v terminálnej fáze ľudského života, z hľadiska etických princípov a za preventívnych opatrení, sa tento zákaz neuplatňuje).

2.3 Manipulácia s odpadmi

Všetok odpad, s ktorým bola osoba v styku, vrátane použitých vreckoviek, inkontinenčných podložiek a ďalších predmetov znečistených telesnými tekutinami, musí byť vložený do plastových vriec na odpad a zviazaný. Plastové vrecia, ktoré sú používané pre tento druh odpadu, musia mať maximálny objem 0,1 m³ a silu minimálne 0,1 mm. Ak takéto vrecia nie sú k dispozícii poskytovateľ sociálnej služby navrhne a písomne vypracuje postup, ktorý konzultuje s miestne príslušným RÚVZ. Tento odpad je povinnosť zatriediť do kategórie nebezpečný a v súlade s legislatívou s ním nakladať. V prípade, že poskytovateľ sociálnej služby disponuje dekontaminačným zariadením, odpad ukladá do vriec pre toto zariadenie a odpad dekontaminuje štandardným postupom.

Ďalší postup volí poskytovateľ podľa svojho prevádzkového poriadku, ktorý je v súlade s platnými právnymi predpismi.

2.4 Kontrolný list informačných a preventívnych opatrení u poskytovateľa sociálnej služby v súvislosti s infekciou COVID-19

MZ SR s MPSVR SR pripravili pre poskytovateľov sociálnych služieb súbor krokov, ktoré treba urobiť ako prípravu na prípadné rozšírenie infekcie COVID-19 do zariadenia sociálnych služieb, resp. v rámci poskytovanej sociálnej služby. V súčasnosti je i nízke riziko takéhoto ohrozenia, ale tieto dni je vhodné využiť na cvičnú prípravu manažmentu a tímov zamestnancov zariadení sociálnych služieb a zamestnancov v sociálnych službách pre prípad potreby. Súbor krokov má všeobecný charakter primárne zameraný na pobytové sociálne služby v zariadeniach sociálnych služieb, kde je tvorba krízových opatrení najzložitejšie. Ostatné druhy sociálnych služieb a formy sociálnych služieb môžu kontrolný list využiť primerane vzhľadom k cieľovej skupine klientov (t. j. využite analogicky, a to primerane k druhu sociálnej služby a forme sociálnej služby, uvedený rozsah pre pobytové služby v zariadeniach sociálnych služieb).

Až v prípade identifikácie chorého klienta, izolácie chorého pacienta alebo kontaktu a karantény zariadenia, prípadne uzavretia lokality príslušným RÚVZ-om je možné využiť realizačnú časť kontrolného zoznamu.

2.5 Plánovanie, koordinácia, informovanosť

Vedenie ZpS má pravidelné stretnutia s interným krízovým tímom , operatívne reaguje na situáciu, kontroluje plnenie krízového plánu v prípravnej časti.

Termín: každý pracovný aj mimopracovný deň. Zodpovedná osoba: riaditeľ ZpS

1. Vedenie ZpS určil interný krízový tím pre prípad vzniku karantény v zariadení a iných krízových udalostí. Podmienkou je osobná prítomnosť členov krízového štábu v čase krízy v zariadení.

Menný zoznam krízového štábu:

PhDr. Robert Horváth, MBA, riaditeľ ZpS

Eva Hodossyová

vedúca sestra

Bc. Monika Csörgő

sociálna pracovníčka

Edita Mészárosová

zást.ved. sestry

Ildiko Bodová

hospodárka

2. Krízový štáb vykonáva denný monitoring vývoja situácie v SR a zahraničí. Sú sledované správy Úradu verejného zdravotníctva SR, MZ SR, MPSVR SR .
3. Je pripravený plán krízových opatrení, ktorý je k dispozícii riaditeľovi a krízovému štábu.
4. Na viditeľnom mieste sú vyvesené kontakty na príslušné orgány (informačné tabule, ambulancia, kancelária)
5. Zamestnanci sú informovaní o spracovaní krízového plánu. Krízový plán nie je voľne k dispozícii na šírenie medzi zamestnancami z dôvodu zabránenia panike. Krízový plán je vypracovaný podľa dostupných odporúčaní ÚVZ SR, RÚVZ a MZ SR krízový tím.

6. Verejnosť a príbuzní sú informovaní o spracovaní krízového plánu (ktorého súčasťou je zákaz návštev a spôsob kontaktu napr. telefonického so zamestnancami a chorými alebo exponovanými klientami) na webe, príp. e-mailom.

Je určená kontaktná osoba, Bc. Mónika Csörgő, ktorá odpovedá na otázky. Táto osoba je všetkým známa a všetci zamestnanci odkazujú k informáciám na túto osobu. Sú určené hodiny, v ktorých sú otázky zodpovedané a to **od 13h do 14 h.**

Krízový plán nie je verejnosti a klientom poskytovaný.

Odporúčame nasledovný rozsah informácií verejnosťou:

- sledujeme informácie, sme v spojení s RÚVZ,
- máme plán preventívnych opatrení,
- máme plán krízových opatrení v prípade karantény,
- v prípade realizácie krízových opatrení je prevádzka personálne zabezpečená,
- činnosti služby v prípade krízového stavu budú zredukované na minimálny rozsah.

8. Na príkaz ÚVZ SR je zariadenie pre návštevy uzavreté.

9. Komunikáciu s médiami vedie výhradne riaditeľ ZpS Gabčíkovo.

10. Klienti ZpS sú informovaní o spracovaní krízového plánu prostredníctvom sociálnych pracovníkov, a to v adekvátnej forme.

Navrhujeme nasledovnú komunikáciu:

- sledujeme informácie, sme v spojení s RÚVZ a MZ SR;
- máme plán preventívnych opatrení;
- máme plán krízových opatrení v prípade karantény.

11. Zamestnancom je vydaný pokyn o povinnosti informovania zamestnávateľa telefonicky v prípade (ich alebo ich rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb) ciest do krajín s výskytom nákazy a musia sa riadiť podľa pokynov RÚVZ.

12. Je zavedené zvýšené umývanie rúk podľa **bodú 2.1** a v prípade prítomnosti chorých klientov s respiračnými infekciami (COVID-19, ale aj chrípka) môže byť doplnená aj dezinfekcia rúk v priestoroch poskytovateľa sociálnej služby (podľa aktuálneho odporúčania ÚVZ SR, RÚVZ a MZ SR).

13. Členovia krízového štábu disponujú s mobilnými telefónmi, komunikácia bola cvične odskúšaná . V krízovom pláne sú zaznamenávané ich čísla telefónu.
14. Je vykonané vzdelávanie personálu o povahe vírusu a zopakované pravidlá respiračnej hygieny a hygieny rúk ako aj dôkladná dezinfekcia prostredia vrátane kľučiek na dverách a toaliet (používajú sa bežne odporúčané prostriedky pokiaľ nie je karanténa – v takom prípade prehodnotí použitie prostriedkov RÚVZ, dovedy sa postupuje štandardne).

2.6 Organizovanie zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb

1. Je pripravený zoznam zamestnancov s telefónnymi číslami (so súhlasom zamestnanca), ktorí vyjadrili ochotu v prípade karantény zariadení zotrvať v krízovej službe (t. j. nepretržitý pobyt v uzavretom objekte 24/7). Prostredníctvom zoznamu sa zabezpečí ich včasné informovanie o odporúčaníach pre krízový pobyt v zariadení:

Krízový štáb (KŠ)		Počty (KT)
Vedenie Krízového štábu (VKŠ)	Krízový tím (KT) – rozdelenie 2-3 KT	
Riaditeľ (ka), či zástupca – vedúci KŠ	Sestry a praktické sestry	
Vedúca sestra	Opatrovateľky	
Sociálne pracovníčky	Kuchárky pomocné sily v kuchyni	
Hospodárka	Upratovačky, pračka	

2. Zoznam v súčasnosti dostupného zdravotníckeho a dezinfekčného materiálu:
- Ochranné pomôcky si vyrábame sami, lebo nie sú dostupné na celom území štátu.
 - Požiadavky na ochranné pomôcky sme poslali na samosprávny kraj.
 - Dezinfekčné prostriedky máme zabezpečené približne na jeden mesiac.
 - Lieky pre klientov sú priebežne doplňané.
 - Neevidujeme nedostatok liekov.
 - V pracovných dňoch od 12h do 14h30m je zabezpečená ordinácia všeobecným lekárom, riadime sa podľa jej pokynov.
3. Plán tzv. reprofilizácie lôžok v ZpS, t.j. vytvorenia izieb, miest, oddelenia pre izoláciu pre prípad nariadenia rozsiahlejšej izolácie v zariadení. Toto bude koordinované v

detaile RÚVZ-om, ak taká situácia nastane. Krízový štáb si pripravil plán prechodného preskupenia klientov a vytvorenia minimálne 2 tzv. izolačných miestností..

Na reprofilizáciu lôžok v ZpS sú pripravené dve izby č. 137 a č. 138 počtom lôžok 10 na 1. poschodí, ktoré môžu byť uzavreté od ostatných izieb prijímateľov soc. služby. Sú ľahko prístupné od schodišťa a je možnosť 100% izolácie od ostatných prijímateľov.

4. Zoznam činností v rámci poskytovania sociálnych služieb, ktoré v prípade personálnej núdze:

a) budú vykonávať:

1. pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
2. sociálne poradenstvo,
3. sociálna rehabilitácia,
4. ubytovanie,
5. stravovanie,
6. upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,
7. osobné vybavenie,
8. utvárajú podmienky na úschovu cenných vecí.

b) nebudú vykonávané:

1. záujmové činnosti budú prerušené do odvolania z titulu ohrozenia koronavírusom,
2. pre prijímateľov sú zastavené dovolenky,
3. nebudeme vykonávať návštevy odborných lekárov, v súrnych prípadoch je zavolaná rýchla zdravotnícka pomoc,
4. neprijímame balíky od rodiny a príbuzných pre našich klientov.

2.7 Organizácia obslužných prevádzok

1. Je zostavený týždenný jedálny lístok s maximálnym podielom trvanlivých surovín a jednoduchých jedál. Jedálny lístok tvorí prílohu krízového plánu č. 1.

2. Pokiaľ dôjde k výpadku technických služieb, je určené miesto, kde bude odpad uskladnený a ako bude označený. Na uskladnenie odpadu je určené miesto v bývalom skleníku a bude označený ako **nebezpečný odpad**.

2.8 Organizácia starostlivosti o zamestnancov a ďalšie osoby podieľajúce sa na starostlivosti

Zoznam vybavenia, ktoré zamestnanci musia mať so sebou pre prípad vyhlásenia karantény a povolania do zariadenia ku krízovej službe:

- karimatka, nafukovací matrac
- spací vak,
- základné lieky pre svoju potrebu,
- oblečenie na výmenu
- osobné hygienické prostriedky
- svetidlo, ak je možné nabíjateľné
- mobilný telefón s nabíjačkou

Zamestnanci, ktorí vyjadrili ochotu v prípade karantény v zariadení zotrvať sú ňom informovaní.

3. INTERVENČNÁ fáza – Krízový plán počas karantény zariadenia

V prípade, že infikovaní prijímatelia nie sú prevezení hneď do nemocnice nastáva Karanténa infikovaného (infikovaných). Vedenie ZpS môže rozhodnúť aj o Karanténe celého zariadenia, a KŠ zabezpečí plnenie týchto úloh (úloha č. 1 je realizovaná okamžite):

- 1. Postup pri výskyte Koronavírusu v zariadení**
- 2. Organizácia plánovanie a informovanosť**
- 3. Organizácia opatrovateľsko – ošetrovateľský úsek**
- 4. Organizácia obslužný úsek**
- 5. Organizácia starostlivosti o zamestnancov**

3.1 Postup pri výskyte Koronavírusu v zariadení

3.1.1 Zistenie príznakov a postup

- Ak zamestnanec privykonávaní merania teploty a pri kontrolu zdravotného stavu, zistí príznaky Covid 19, stav konzultuje s lekárom zariadenia, alebo s RÚVZ a informuje riaditeľa.
 - Vedúca sestra a vedenie zariadenia zabezpečia testovanie príznakového prijímateľa cez RÚVZ.
 - Vedúca sestra zabezpečí karanténu daného prijímateľa, vytvorí záznam o udalosti a informuje o tom celý službukonajúci tím aj následný tím, ktorý príde do služby.
 - Prijímateľa poučí o situácii a aj jemu odovzdá ochranné pomôcky.

3.1.2. Zabezpečenie karantény infikovaného prijímateľa/ zodpovedá vedúca sestra

- Zabezpečenie miestnosti označením KARANTÉNNÁ IZBA
- Určení zamestnanci vstupujú do izby už iba v intervenčných ochranných pomôckach

(v okuliaroch, s rúškom - prípadne respirátorom a so štítom, v ochrannom obleku (chránená hlava), návlekmi na topánkach a s rukavicami).

POSTUP vyzlečenia intervenčných ochranných pomôcok:

- a) Ochranný overal (oblek)
- b) Návleky na topánky
- c) Ochranné okuliare**
- d) Ochranné rúško pláténé, alebo jednorazové (respirátor)**
- e) Jednorazové rukavice

Ochranné pomôcky **c) a d)** dať do nádoby s dezinfekčnou tekutinou, ostatné vyhodit' do koša s igelitom a odnieť von z budovy na určené miesto infekčného odpadu.

- Denne dezinfikuje izbu aj predmety (striedavo: raz prostriedkom z chlóru 500 mg/1 l vody a po pár hodinách s obsahom etanolu 60%), 3 x denne púšťa germicídny žiarič použiteľný v prítomnosti ľudí.
- Miestnosť je pravidelne vetraná, upratovanie zabezpečujú pracovníci, ktorí sa o prijímateľa starajú (nie upratovačka, ktorá upratuje neinfikované izby)
- Pred vstup do miestnosti umiestniť uzatvárateľnú nádobu so zaťahovacím igelitovým vrecom (na odhadzovanie jednorazových ochranných pomôcok)
- Pred vstup do miestnosti umiestniť nádobu s dezinfekčnou tekutinou na dezinfekciu okuliarov (prípadne látkového rúška).
- Zoznam zamestnancov z KT, ktorí boli v kontakte s prijímateľom, podozrivým na nákazu Covid 19. Tí budú určení na starostlivosť o možného infikovaného prijímateľa // pridelenie jednorazových pomôcok, intervenčných viackrát použiteľných pomôcok, dezinfekcia.
- Podľa inštrukcií lekára zamestnanci naďalej sledujú zdravotný stav, sledujú životné funkcie... Podávajú lieky a teplé nápoje, stravu v jednorazových riadoch
- Denne monitorujú aj svoju vlastnú teplotu

3.1.3. Vstup a komunikácia zamestnanca v prípade potvrdenej nákazy Covid 19

u daného prijímateľa, v prípade, že prijímateľ nie je odvezený do nemocnice a zostáva v zariadení.

- vedúci KŠ zabezpečí izbu novým označením: INFEKČNÁ IZBA
- starostlivosť realizujú určení zamestnanci naďalej podľa 1.2.
- Na RÚVZ sú nahlásené všetky osoby, ktoré s prijímateľom, ktorý má potvrdení Covid 19 prišli do kontaktu.

3.1.4. V prípade, že je prijímateľ s podozrením na Covid 19, alebo s potvrdeným Covid 19 prevezený do zdravotníckeho zariadenia,

vedúca sestra zabezpečí dezinfekciu celej miestnosti germicídnym žiaričom, dezinfekčnými prostriedkami a zabezpečí výmenu bielizne a pranie použitej posteľnej bielizne a viac krát použiteľných intervenčných pomôckach vo vopred vyhradenej práčke. Izby vyžiari germicídnym žiaričom.

3.2.1 Organizácia plánovanie a informovanosť

- Koordinátor KŠ a vedúci KŠ zvolajú všetkých členov KT do zariadenia.
- Krízový štáb má pravidelne stretnutia a operatívne reaguje na situáciu, je v dennom kontakte s koordinátorom KŠ – ktorý je mimo ZSS. Udržiava kontakt s ÚKŠ a postupuje podľa pokynov RÚVZ a ÚKŠ. Udržiava kontakt s orgánmi štátnej správy a ak treba, prostredníctvom koordinátora KŠ vydáva tlačové správy. Určí pracovníka v zariadení, ktorý bude pri krízovej telefonickej linke a bude 2 hodiny denne k dispozícii pre prijímateľov, ale aj pre príbuzných (určená sociálna pracovníčka). Čas kedy je tento pracovník k dispozícii bude na webe.
- Koordinátor KŠ monitoruje situáciu v SR a sleduje správy ÚKŠ, médií a štátnej správy a denne ich posielajú vedeniu KŠ v karanténe. Z každého zasadnutia KŠ v zariadení dostanú určené informácie zamestnanci aj prijímatelia.

3.3.1 Organizácia na opatrovateľsko - ošetrovateľskom úseku

- Do služby sú povolaní všetci zamestnanci, ktorí sú v zozname ako Krízový tím a to aj s osobnou výbavou a všetci členovia vedenia krízového štábu. Vedúci KŠ ich informuje o karanténe 14 dní a o spustení Intervenčnej fázy – KARANTÉNY celého zariadenia. Je zastavený príjem nových klientov, o čom je informovaná Štátna správa a samospráva. Vedenie KŠ zabezpečí realizáciu hygienických exteriérových označení ako aj označení v budove (čistá a infekčná cesta) a ďalších opatrení. Určená osoba informuje personál a prijímateľov o miestach, kde nesmú vstupovať.
- Vedúca sestra vylosuje z 2 tímov tých pracovníkov, ktorí budú mať na starosti zabezpečenie prijímateľov s nákazou a vyčlení im špecializované OOPP (losovanie nie je nutné, ak pracovníkov určilo to, že boli v kontakte s infikovaným – mi).
- Starostlivosť o prijímateľov je minimalizovaná na úkony zo zoznamov, v ktorých sú zredukované činnosti v opatrovateľsko - ošetrovateľskej a sociálnej starostlivosti.
- Je zabezpečené spojenie so zdravotníckym zariadením a zastavene sú výjazdy prijímateľov k lekárom, s výnimkou intervencie RZP, ktorá musí byť vopred upovedomená, že ide do zariadenia s výskytom Covid – 19!

- Ak treba zvyšovať počet infekčných izieb, vedenie KŠ realizuje zlučovanie priestorov (z jednolôžkových dvojlôžkové, atď.) a zvyšuje počet pracovníkov v tej skupine oboch KT, ktorí pracujú s infikovanými prijímateľmi (výber sa dopĺňa losovaním).

3.4.1 Organizácia obslužný úsek

- Je zabezpečené nevyhnutné upratovanie, pranie bielizne a šatstva.
- Je zabezpečené nevyhnutné zásobovanie potravinami, ak nie je možné, vedenie KŠ rozhodne o zabezpečení krízového jedálneho sálu s využitím na to vopred určených zásob.
- Sú vytvorené spálne pre personál podľa vopred naplánované určenia.
- Vedúci KŠ sleduje denne zásoby potravín, dezinfekcie a ochranných pomôcok. V prípade nedostatku kontaktuje Koordinátora KŠ a požiada o zabezpečenie.
- V Intervenčnej fáze sa raňajky, obedy aj večere podávajú na izbách.
- Infikovaným prijímateľom sa raňajky, obedy a večere podávajú v jednorazových riadoch a s jednorazovým príborom, ktoré sa po použití vyhadzujú.
- V tejto fáze nielen zamestnanci nepretržite, ale aj neinfikovaní prijímatelia nosia rúška, ak idú do záhrady, či prechádzajú spoločným priestorom. Infikovaní prijímatelia nesmú z izieb vychádzať.
- Nevykonávajú sa v interiéroch už ani aktivity o 5-tich osobách. Iba individuálne návštevy v izbách neinfikovaných prijímateľov a prechádzky v záhrade.
- Naďalej sa vykonávajú všetky doterajšie pokyny o dezinfekcii a špeciálne sa dodržiava postup pri starostlivosti o infikovaných prijímateľov a infikovaná a čistá zóna.

3.5.1 Organizácia starostlivosti o zamestnancov

- **Vedúca sestra:** starostlivo stráži nemišanie tímov a nemišanie zamestnancov, ktorí sa starajú o infikovaného prijímateľa (prijímateľov) s tými, ktorí sa starajú o neinfikovaných a kontroluje dodržiavanie infikovanej a čistej cesty.
- Každý deň pred a po službe vykonáva meranie teploty všetkých zamestnancov

- Pravidelne im prideliuje a kontroluje dostatok ochranných a intervenčných ochranných pomôcok.

Riaditeľ ako vedúci KŠ:

- je oporou zamestnancom, posmeľuje ich a snaží sa vytvoriť v zariadení podľa možnosti príjemnú atmosféru. V prípade potreby zabezpečí zamestnancom psychológa po telefóne, čokoládu, umožní častejšie fajčiarske prestávky a povolí viac prestávok na telefonický kontakt zamestnancov s rodinou.

- v prípade potreby v spolupráci s Koordinátorom KŠ objednáva ochranné pomôcky zo samosprávneho kraja a v prípade potreby nahlasuje potrebu doplnenia zamestnancov na príslušný okresný úrad.

Zoznam call centier RÚVZ

Call centrá na Regionálne úrady verejného zdravotníctva: všeobecné: +421800221234

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky – 0917 222 682

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici - 0918 659 580

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bratislave – 0917 426 075

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre – 0948 495 915 •

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave - 0905 903 053

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne – 0911 763 203

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach – 0918 389 841

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove – 0911 908 823

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline – 0905 342 812

Krízový plán aktualizovaný dňa: 26.04.2020